

ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΜΟΥ ΒΡΗΚΑ ΤΟ ΔΙΚΟΛΟΥΘΟ ΥΡΩΜΑ ΑΠΟ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ:

“Αγαπητέ μου Βίκτορ,

κατά πάσα πιθανότητα περιμένες με άνημπονησία τό γράμμα που θα σου καθόριζε την ημερομηνία επιστροφής σου, κι ενώ στην άρχή σκέφτηκα να σου γράψω απλάς μερικές γραμμές, αναφερόντας μόνο την ημέρα. “Όμως αυτό θα ήτανε πολύ σκληρό εκ μέρους μου και δεν το μπόρ να τό κάνω. Πόση εκπαγήη θα ένωθεες, παιδί μου, όταν έού περιμένες μια εύτυχημένη και χαρούμενη άποδοχή, κι άντιστα έβλεπες άκρως και δυστυχία; Και πώς μπορώ έγώ, Βίκτορ μου, να σου διηγηθώ τη συμφορέ μας; “Η άπουσία σου δεν είναι δυνατόν να σ’ έχει κάνει τόσο άμέτοχο στις χαρές και τίς λύπες μας. Αλλά και πώς έγώ να προκαλέσω τόσο πόνο στον γιό μου που λείπει πολύ καιρό; Θέλω να σέ προειμύσω για τά τρομερά νέα, αλλά ξέρω πώς αυτό είν’ αδύνατον” άκόμα κι έτούτη τη στιγμή τό μάτι σου διατρέχει τη σελίδα να βρει τίς λέξεις που θά σου άναγγείλουνε τά φοβερά μαντάτα.

“Ο Γουίλλιαμ είναι νεκρός! Αυτό τό γλυκό παιδί, που τό χαμώγελό του χάριζε εύτυχία στην καρδιά μου, αυτό τό τόσο εύγενικό και χαρούμενο παιδάκι, Βίκτορ μου, δολοφονήθηκε!

Δέν θά προσκαθήσω να σου γράψω λόγια παρηγοριάς, απλάς θά σου διηγηθώ τά γεγονότα.

Τήν περασμένη Τετάρτη (7 Μαΐου) έγώ, ή άνιμιά μου και οι δύο άδελφοί σου πήγαμε βόλτα στο Πλαϊνπαλάι. “Η βραδιά ήταν ζεστή και ήρεμη και προχωρήσαμε πού μακριά άπ’ ό,τι συνήθως. Είχε ήδη σουρουπώσει όταν σκεφτήκαμε να γυρίσουμε πίσω, και τότε άνακαλώσαμε πώς ό Γουίλλιαμ και ό “Ερνεστ, που είχαν προχωρήσει μπροστά, δεν φαινότανσαν πούθενά. Καθίσαμε λοιπόν, σ’ ένα πάγκο μέχρι να έπιστρέψουν. Σέ λίγο ήρθε ό “Ερνεστ και πώησε άν είχαμε δει τόν άδελφό του. Είπε ότι έκαίσε μαζί του, ότι ό Γουίλλιαμ είχε τρέξει να

κρυφτεί, αυτός μάταια έψαξε να τον βρει, και μετά κόπισε και τόν περιμενε κολλή άρα, αλλά ό άλλος δεν φάνηκε.

Αυτή ή ιστορία μάς άναστράτωσε άρκετά, και συνεχίσαμε να ψάχνουμε με μέχρι που βρούσαμε για τά καλά, όποτε ή “Ελίζαμπεθ σκέφτηκε πώς ίσως ό Γουίλλιαμ είχε γυρίσει σπίτι. Ούτε εκεί ήταν. Πήγαμε πάλι πίσω μέ δάδες, διότι έγώ δεν μπορούσα να ήσυχάσω όσο σκεπτόμουνα πώς τό γλυκό μου παιδί είχε χαθεί και ήτανε έκτεθειμένο στην ύπρασία και την ψύχρα της νύχτας. και ή “Ελίζαμπεθ είχε μεγάλη άγωνία. Περήπου στις πέντε τό πρσί άνακάλυψα τό πανέμορφο άγόρι μου, που την προηγούμενη βραδιά ήταν ζωηρό και γεμάτο όρεία, ξαπλωμένο στο χορτάρι, πάλιδνό και άκίνητο: τό σημάδι τόν χειρών του δολοφόνου φαινόταν καθαρά στο λαιμό του.

Τόν μεταφέρουμε στο σπίτι και ή δόνη στο πρόσωπό μου ήταν τόσο έκδηλη, που φανέρωσε τό μυστικό στην “Ελίζαμπεθ, ή οποία θερμοπαπακαλόωσε να την άφήσουνε να δει τόν νεκρό. Στην άρχή προστάθησα να την έμποδίσω, αλλά εκείνη επέμεινε και, μπαίνοντας στο δωμάτιο όπου τόν είχαμε άποθέσει, εξέτασε βιαστικά τό λαιμό του θύματος κι έψαξε να χέρια της άναφανώντας, “Ω, Θεέ μου, έγώ τό δολοφόνησα τό χυπό μου!”

Αποθόησε και τη συνέφερα με μεγάλη δυσκολία. “Όταν συνήλαθε άρχισε να κλάει συνέχεια και ν’ άναστενάζει. Μοι είπε ότι εκείνο τό βράδυ ό Γουίλλιαμ την είχε παρακαλέσει να τόν άφήσει να φορέσει μια πολύτιμη μινιατούρα που της είχε χαρίσει ή μητέρα σου. “Η μινιατούρα δεν βρίσκεται πούθενά, άναμφίβολα λοιπόν αυτή ήταν ό πειρασμός που άδησε τόν δολοφόνο. Δέν έχουμε βρει κανένα ίχνος του άκόμα, άν και οι προσπάθειές μας να τόν έντοπίσουμε συνεχίζονται άμείωτες. Όμως τίποτα δεν θά μόν ξαναφέρει πίσω τόν λατρευτό μου Γουίλλιαμ!

Γύρισε πίσω, καλέ μου Βίκτορ. μόνον έού μπορείς να παρηγορήσεις την “Ελίζαμπεθ. Κλάει συνέχεια και κατηγορεί τόν έαυτό της άδικα ότι εκείνη αδύνητα για τό θάνατο του παιδιού. τά λόγια της μόν ματώνουν την καρδιά. Είμαστε όλοι μας δυστυχισμένοι, έπομένως δεν είναι αυτός ένας πρόσδετος λόγος να γυρίσεις και να μάς δάσεις λίγο κουράγιο; “Η καημένη ή μητέρα σου! “Αλίμονο, Βίκτορ! Τώρα δοξάζω τόν Θεό που δεν έξησε να δει τόν άγριο, τόν άθλιο θάνατο του μικρότερου παιδιού της!

Γύρισε πίσω, Βίκτορ. όχι μέ τό μυαλό γεμάτο έκδίκηση για τόν δολοφόνο, αλλά γεμάτος αίσθηματα ειρήνης και πασότητας, που θά γαρδύνουν, άντι να κακοφορηίσουν, τά τραύματα της ψυχής μας. Μάες

στό στήρι του πένθους, άγαστήμενε μου γιέ, μέ καλώςσύνη και στοργή γι' αυτός που σ' άγαπούν και όχι μέ μίσος γιά τούς έχθρούς σου.

Ο στοργικός και συντετριμμένος πατέρας σου,

Γεννή, 17 Μαΐου 17—

ΑΛΦΟΝΣ ΦΡΑΝΚΕΝΤΑΙΝ

Ο Κλερβάλ, που είχε προσέξει τό ύψος μου καθώς διάβαζα τό γράμμα, άπόρησε όταν είδε την άπόγνωση νά διαδέχεται τή χαρά που έδειξα στην άρχή γιά τά νέα άπό τούς δικούς μου. Πέταξα τό γράμμα στό τραπέζι και κάλυψα μέ τίς παλάμες μου τό πρόσωπο.

«Καλέ μου Φράνκενσταϊν», άναφώνησε ο Χένρυ όταν μέ είδε νά κλάω πικρά, «πρέπει πάντα νά είμαστε δυστυχισμένοι; Καλέ μου φίλε, τί συνέβη;»

Του έκανα νόημα νά πάρει τό γράμμα κι έγώ άρχισα νά βηματίζω πάνω-κάτω στό δωμάτιο φοβερά ταραγμένος. Και άπό τά μάτια του Κλερβάλ άναβλύζαν δάκρυα όταν διάβασε την αίτία της δυστυχίας μου.

«Δέν μπορώ νά σου προσφέρω καμιά παρηγοριά, φίλε μου», είπε· «ή συμφορά που σέ βρήκε είναι άνεπανόρθωτη. Τί σκοπέεις νά κάνεις;»

«Νά πάω άμέσως στη Γενεύη· έλα μαζί μου, Χένρυ, νά βρούμε άλογα».

Στό δρόμο ο Κλερβάλ προσπάθησε νά μέ παρηγορήσει λιγάκι· τό μόνο που κατάφερε νά κάνει ήτανε νά έκφράσει τή βαθύτατη συμπόνοια του. «Ο καημένος ο Γουίλλιαμ», είπε, «Τό ύπνεργο αυτό παιδί, που τώρα κοιμάται μαζί μέ τήν άγγελική μητέρα του. Όποιος τόν είχε γνωρίσει, τόσο έξυπνο και χαρούμενο μέσα στην παιδική του όμορφιά, θά θρηγεί τώρα τόν πρόωγο χαμό του. Νά πεθάνει μέ τέτοιο άθλιο τρόπο· νά πείσι πνιγμένος άπό δολοφόνο. Και τί φριχτό δολοφόνο, που θέλησε νά κατασπένγει μιά τόσο άκτινοβόλο άδωδότη! Καημένο παιδάκι! Ένα μόνο θά πρέπει νά μής παρηγορεί· ότι μπορεί οι φίλοι

του νά θρηνούν και νά κλαίνε, αλλά εκείνος άναπαύθηκε. Δέν θά αίσθανεί πιά πόνο, γιατί τά βάσανά του τελείωσανε. Χορηγισμένο χόσμα καλύτερι τό σωματάκι του, που δέν θά ύπνεφρει πιά. Άρα δέν πρέπει νά τόν λυπόμαστε· αυτό τό συναισθημα άς τό κρατήσουμε γιά τούς δυστυχισμένους που άφησε πίσω του».

Αυτά μου έλεγε ο Κλερβάλ καθώς περπατούσαμε βιαστικά στους δρόμους· τά λόγια του μου έντυπώθηκαν βαθιά στό μυαλό και θά τά θυμόμουν άργότερα μέσα στη μοναξιά μου. Όπως έκείνη τήν όρα, μόλις έφτασαν τ' άλογα, όρμησα στό άνοιχτό άμάξι και άποχαιρέησα τόν φίλο μου.

Τό ταξίδι μου ήταν πολύ μελαγχολικό. Στην άρχή ήθελα νά βιαστώ, διότι άδημονόσα νά παρηγορήσω τούς άγαστήμενους μου και νά τούς συμπαραστώ στη θλίψη τους· αλλά καθώς πλησίαζα στη γενέτειρά μου άρχισα νά κβω ταχύτητα. Μέ δοκολία άντεχα δια αυτό τό κύμα τών συναισθημάτων που κατέκλυε τό μυαλό μου. Περνούσα μέρη που μου ήταν γνωστά άπό παιδί, αλλά είχα νά τό δώ έξι χρόνια. Πόσο είχαν αλλάξει σ' αυτό τό διάστημα! Άνόσιμες και άπελπιστικές άλλαγές είχαν γίνει· όμως και χίλιες άλλες δευτερεύουσες συγκυρίες μπορεί λίγο-λίγο νά είχαν έπιφέρει κι άλλες άλλαγές, οι όποιες, άν και είχαν επέλθει πιά ήρεμα, δέν ήταν λιγότερο καθοριστικές. Τρόμος μέ κατέλαβε· δέν τολμούσε νά προχωρήσω, φοβούμενος χίλια άκατανόματα κακά που μ' έκαναν νά τρέμω, μολονότι δέν μπορούσα νά τό προσδιορίσω άκριβώς.

Έμεινα δύο ήμέρες στη Λωζάννη, φοβερά ταραγμένος. Κοιτάζα τή λίμνη· τά νερά της άτάραχα, δια γύρω ήρεμα, και τά χιονισμένα βουνά, αυτά τά «παλάτια τής φύσεως»,* δέν είχαν αλλάξει καθόλου. Στά-στα ή ήρεμία και τό θαυμάσιο τοπίο μ' έκαναν νά συνέλθω, κι έτσι συνέχισα τό ταξίδι μου πρós τή Γενεύη.

Ο δρόμος πήγαινε παράλληλα μέ τή λίμνη, που γινόταν διαο και στενότερη καθώς πλησίαζα στη γενέτειρά μου. Είδα, έντέ-λους, καθαρά τίς μαύρες πάλαιές του Ζυρά και τή λαμπρή

* Στίχος του Byron άπό τό *Childe Harold's Pilgrimage*.

κορυφή του Λευκού "Ορους. "Εκλავα σάν παιδί. « Άγαπημένα βουνά! "Ομορφη λίμνη μου! Πώς καλωσορίζετε τόν ταξιδιώτη που επιστρέφει κοντά σας; Αισύγεια τών κορυφών· γαλήνη και γαλήνιασμα τ' ούρανοῦ και τῆς λίμνης! Αυτό είναι προμήνυμα εἰρήνης ἢ χλευασμός τῆς δυστυχίας μου;»

Φοβάμαι, φίλε μου, ὅτι ἔχω γίνει κουραστικός ἐπιμένοντας σέ τέτοιες εἰσαγωγικές στό θέμα μου λεπτολέπτες, ἀλλά γιά μένα ἦταν ἡμέρες πολὺ εὐτυχισμένες, γι' αὐτό τίς ἀναθυμᾶμαι μ' εὐχαρίστηση. Χώρα μου, ἀγαπημένη μου πατρίδα! Μόνον ὅποιος γεννηθῆκε ἐκεῖ θά μπορούσε νά καταλάβει τή μεγάλη μου χαρά που ξανάβλεπα τά ποτάμια, τά βουνά και κυρίως τήν ὑπέροχη λίμνη!

Κι ὅμως, ὅσο πλησίαζα στό στίτι, ἡ θλίψη κι ὁ φόβος μέ κυρίευαν και πάλι. "Η νύχτα ἀρχισε νά πέσει γύρω μου και ὅταν πιά δέν ἔρχώριζα παρά μόνο τούς σκοτεινοὺς ὅγκους τών βουνών, ἔνωσα ἀκόμα πιό κακοδιάθετος. "Η εἰκόνα ἔμοιαζε μέ τεράστια, θολή σκηνογραφία τοῦ Κακοῦ κι ἐγὼ εἶχα τό φόβοστο προαισθημα πὼς θά γινόμεον ὁ δυστυχέστερος τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλιμονοί! Σωστά προφήτεια, και μόνο σ' ἓνα σημειῖ ἔπρεσα ἔξω, ὅτι ἡ ἀβλυστήρα που φανταζόμουνα και φοβόμουνα δέν ἀντιπροσώπευε οὔτε ἓνα ἐκατοστὸ τῆς ἀγωνίας που ἐπρόκειτο νά περάσω στη συνέχεια.

Εἶχε νυχτώσει γιά τὰ καλά ὅταν ἔφτασα στὰ περίχωρα τῆς Γενεύης· οἱ πόλεις τῆς πόλης εἶχαν ἤδη κλείσει και ἀναγκάστηκα νά περάσω τῇ νύχτα στοῦ Σερσρόν, ἓνα χωριό μισῇ λεύγα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη. "Ο οὐρανὸς ἦταν καθαρός, κι αὐτοῦ μοῦ ἦταν ἀδύνατον νά ξαπλώσω, ἀποφάσισα νά ἐπισκεφθῶ τό μέρος ὅπου εἶχε δολοφονηθεῖ ὁ κατημένος μου ὁ Γουλιέλμου. "Επειδὴ δέν μπορούσα νά περάσω μέσα ἀπὸ τὴν πόλη, ἀναγκάστηκα νά διασχίσω τῇ λίμνῃ μέ βάρκα μέχρι τὸ Πλαϊνπαλάι. Σ' αὐτῇ τῇ σύντομῃ διαδρομῇ εἶδα τίς ἀστρατές νά παίζουσε στὴν κορυφῇ τοῦ Λευκοῦ "Ορους πλάνθοντας ὑπέροχα σχήματα. "Η καταγίδια φαινότανε νά ἔρχεται πολὺ σύντομα και, ὅταν ἔφτασα, ἀνέβηκα σ' ἓνα λοφίσκο γιά νά τὴν δῶ καλύτερα. Προχωροῦσε· ὁ οὐρανὸς εἶχε συννεφιάσει και μετὰ ἀπὸ λίγο ἔνωσα τῇ

βροχῇ νά πέφτει ἀργὰ μέ χοντρές στῆλες· γρήγορα δυνάμωσε.

"Αφισα τό παρατηρητήριό μου και συνέχισα τό δρόμο μου, τὸ σκοτάδι και ἡ καταγίδια ἀξάνονταν, οἱ κερανοὶ ἔσποδον με τρομαχτικὸ θόρυβο πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μου. "Η ἡχώ τους ἔρχόταν ἀπὸ τὸ Σαλέβ, τὸ Ζυρά και τίς "Αλπεῖς τῆς Σαβοΐας· ζωηρές ἀστρατές θάμνωναν τὰ μέτρια μου και φώτιζαν τῇ λίμνῃ που ἔμοιαζε σάν ἓνα τερόστιο πύρινο ἔπτεδο· και μετὰ, γιά μιὰ στιγμή, ὅλα τὰ σκέπαζε πηχτὸ σκοτάδι, μέχρι τὰ μέτρια νά συνηθίσουν ἀπὸ τὴν προηγούμενῃ λίμνῃ. "Η καταγίδια, ὅπως πολὺ συχνὰ συμβαίνει στὴν "Ελβετία, ἐφανίστηκε ταυτόχρονα σέ πολλὰ σημεία τ' οὐρανοῦ. Τὸ πιὸ βίαιο ξέσπασμά της ἦταν βόρεια τῆς πόλης, πάνω ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς λίμνης που βρίσκεται ἀνάμεσα στοῦ ἀκρωτηρίου Μπελγρήβ και τὸ χωριὸ Κοπέ. Ἀλλά εἶχε πολλὰς ἑστίες, μιὰ φώτισε ἀμυδρά τὸ Ζυρά και μιὰ ἄλλη σκοτεινίωσε και φώτισε τὸ Μόλ, ἓνα μιστὸ βουνὸ στ' ἀνατολικά τῆς λίμνης.

"Ενῶ παρακολουθοῦσα τὴ θύελλα, τόσο ὥραια ἀλλά και τόσο τρομαχτικῇ, συνέχισα νά περπατῶ μέ ταχύ βῆμα. Αὐτὸς ὁ ἐπιβλητικὸς πόλεμος που γινότανε στὸν οὐρανὸ μ' ἐνέπνεε· ἔδωκα τίς παλάμες μου και φώναξα δυνατὰ, «Γουλιέλμου, ἀγγελέ μου! Αὐτῇ εἶναι ἡ κηδεία σου, αὐτὸ εἶναι τὸ μοιρολόι σου!» Τὴν ὥρα που τὰ ἔλεγα αὐτά, ἔρχωρισα στοῦ σκοτάδι μιὰ φυγούρα ὅπου ξεμυτίσε πίσω ἀπὸ μιὰ συστάδα δέντρων κοντὰ μου. Πέτρωσα και τὴν κοίταξα καλά· δέν μοῖεβι νά ἔκανα λάθος. Μιά ἀστρατὴ φώτισε και εἶδα καλύτερα· τὸ γιγαντιαῖο ἀνάστημα και ἡ παραμορφωμένη ὄψη, ἡ πιὸ ἀποκρουστικὴ στὸν κόσμο, μ' ἔπεισαν τὴν ἴδια στιγμή ὅτι ἦταν ἐκεῖνο τὸ τέρας, ὁ αἰσχρὸς δαίμονας που ἐγὼ τοῦ εἶχα δώσει ζώη. Τί ἔκανε ἐκεῖ; Θά μπορούσε νά εἶναι (και στὴν ὑπόψια μόνον ἀνατρίχιασα) ὁ δολοφόνος τοῦ ἀδελφοῦ μου. Καί μάλιστα αὐτῇ τῇ ἰδέα μοῦ πέρασε ἀπ' τὸ μυαλό, ἀμέσως πείστηκα γιά τὴν ἀλήθεια της· τὰ δόντια μου ἄρχισαν νά χτυπᾶνε κι ἀναγκάστηκα νά στηριχθῶ σ' ἓνα δέντρο. "Η φυγούρα μέ προσέπρεσε γρήγορα, και τὴν ἔχασα στοῦ σκοτάδι. Κανένα ἀνθρώπινο πλάσμα δέν θά μπορούσε νά ἔχει σκοτώσει τό πανέμορφο παιδάκι. Αὐτὸς ἦταν ὁ δολοφόνος! Δέν θά ἔπρεπε νά ἔχω

καμία άμβολία. Καί μόνο τό γεγονός ότι τό σκέπηκα, άποτέ-
λουσε τήν καλύτερη απόδειξη. Μου πέρασε άπ' τό μυαλό νά
κωηγήσω τόν σατανά, αλλά δέν χρειάστηκε, διότι μέ τήν
έπόμενη άστραπή τόν είδα νά κρέμεται στους βράχους τής
οχεδόν κάθετης πλαγιάς του Σαλέβ, ένός βουνού πού κλείνει τό
Πλανητάκι από τά νότια. Σέ λίγο έφτασε στην κορυφή κι
έξαφανίστηκε.

"Εμείνα άκίνητος. Οι κέρανοι σταμάτησαν, αλλά ή βροχή
συνεχίστηκε και τό τοπίο τυλίχτηκε από άδιάπταστο σκοτάδι.
Ξανάφερα στο μυαλό μου τά γεγονότα πού είχα προσπαθήσει ως
έκείνη τήν στιγμή νά ξεχάσω: τά διαδοχικά στάδια μέχρι τή
δημιουργία, τήν εμφάνιση του δημιουργήματός μου ζωντανού
δίπλα στο κρεβάτι μου, τήν άποδρασή του. Είχανε περάσει
οχεδόν δύο χρόνια από τή νύχτα πού τό δόθηκε ζωή, ήταν όμως
άραγε αυτό τό πρώτο του έγκλήμα; Άλλήμονο! Είχα άφήσει
έλεύθερο ένα άχρειο πλάσμα πού εύχαρίστησή του ήταν οι
σφαγές κι ή δυστυχία ατό; δέν είχε άλλωστε δολεφονήσει και
τόν άδελφό μου;

Κανέναν δέν μπορεί νά καταλάβει τήν άγωνία μου όλη τήν
υπόλοιπη νύχτα, πού τήν πέρασα παγωμένος και βρεμένος στο
ύπαιθρο. "Όμως δέν αισθανόμουν τήν κακοκαλία στο μυαλό
μου σφιγγογυρίζαν σκληρές γεμάτες φρίκη και άπελπισία. Τό
πλάσμα πού είχα ρίξει άνάμεσα στους ανθρώπους και τό είχα
προικίσει μέ θέληση και δύναμη νά κάνει φριχτά πράγματα,
όπως αυτό πού είχε κάνει στον Γουίλλιαμ, μήπως ήταν άποκλήμα
τής δικής μου αιμοδιψίας, μήπως τό δικό μου πνέμα είχε βγει
σάν βροχόλακας από τόν τάφο του γιά νά καταστρέψει ό,τι
ύγαρούσε;

"Όταν ξημέρωσε πήρα τό δρόμο γιά τήν πόλη. Οι μύες ήταν
άνοιγτές κι έγώ έσπευσα στο σπίτι του πατέρα μου. Στην άρχή
σκέφτηκα ν' άποκαλύψω όσα ήξερα γιά τόν δολοφόνο και νά
προκαλέσω τήν άμηση καταδίωξή του. Άλλά σταμάτησα όταν
άναλογίστηκα τήν ιστορία πού θά έπρεπε νά πω. Ένα πλάσμα,
τό όποιο έγώ είχα δημιουργήσει και του είχα δώσει ζωή, τό
συνάντησα τά μεσάνυχτα στους γκρεμούς ένός άπρόσιτου βου-

νου. Θυμήθηκα άκόμα τόν νευρικό ρυπετό πού μέ είχε πιώσει τήν
ήμέρα πού τελείωσε τή δημιουργία μου και σκέφτηκα ότι ή
ιστορία μου, έτσι κι άλλως άπίθανη, θά θεωρείτο παραλήρημα.
Αίοι ήξερα καλά πώς εάν κάποιος άλλος μου είχε έμένα
έκμυστηρευτεί μιá τέτοια ιστορία, έγώ θά τήν θεωρούσα άσυμπα-
τησίως παράφρονος. Έκτός αυτού, ή παράξενη φύση εκείνου του
όντος θά τό βοηθούσε νά γλιτώσει από τήν καταδίωξη, άκόμα κι
άν κατάφερα νά πείσω τούς συγγενείς μου νά τήν έπιχειρήσουν.
Λοιπόν, σέ τί χρησίμευε ή καταδίωξη; Ποιος θά κατάφερε νά
συνλάβει ένα πλάσμα πού κατάφερε νά σκαφάδωνει στις
άπόκρηνες πλαγιές του Σαλέβ; Αιτέ; οι σκέψεις μ' έπεισαν και
άποφάσισα νά μή μιλήσω.

"Ήτανε περίπου πέντε τό πρωί όταν μιήκα στο σπίτι του
πατέρα μου. Είπα στους ύπηρέτες νά μήν ένοχλήσουν κανέναν
και πήγα στη βιβλιοθήκη νά περυνάω μέχρι τήν ώρα πού
συνήθως ύπνουσαν.

"Εξί χρόνια είχανε περάσει, σάν όνειρο — και μόνοι ένα ίχνος
έμενε άνεξίτηλο—, κι έγώ στεκόμουνα και πάλι στην ίδια θέση
όπου είχα άγκαλιάσει γιά τελευταία φορά τόν πατέρα μου πριν
φύγω γιά τό "Ινγκολστατ. Άξιαγύπτος και σεβαστός γονιός!
Αυτόν τουλάχιστον τόν είχα δικό μου άκόμα. Κοιτάξα τό πορ-
τραίτο τής μητέρας μου πάνω από τό τζάκι. Τό θέμα ήταν είδικό,
γιατί έτσι είχε θελήσει ό πατέρας μου νά ζωγραφιστεί, κι έδειχνε
τήν Καρολίν Μπωφόρ, μέσα στην άπελπισία της, γονατιστή
δίπλα στο φέρετρο του νεκρού πατέρα της. Τό πούχο της ήταν
χοντροφτυγμένο και τά μάγουλά της γλαυμά, είχε όμως μιάν
έξιοτηπέπια και μιá όμορφιά πού δέν έπείρεταν ούτε καν τό
συναισθήμα του όίκτου. Κάτω άπ' αυτό τό πορτραίτο ύπηρεχε μιá
μινιατούρα του Γουίλλιαμ, και τά άκρόπιά μου άνάβλυσαν όταν
τήν κοίταξα. Τότε μίηκε ό "Έρνεστ είχε μύθει γιά τήν άμφιχτή μου
και ήρθε άμέσως νά μέ καλωσορίσει. "Ή χαρά του πού μ' έβλεπε
όμως ήταν γεμάτη θλίψη: «Καλωσόριους, πολυφτυγμένε μου
Βικτορ», είπε. «Άχ! άν είχες έρθει πριν τρείς μήνες, θά μ'άς
έβρισκες όλους χαρούμενους κι εύτυχισμένους. Έρχεσαι τώρα
νά μοιραστείς μαζί μας μιá δυστυχία πού τίποτα δέν μπορεί ν'.

ἀνακουφίσει ὁμοῦς ἡ παρουσία σου, ἐλπίζω, θά τονώσει λίγο τόν πατέρα μας, ὁ ὁποῖος φαίνεται τσακισμένος ἀπό τή συμφορά που τόν βρήκε· καί τά πειστικά σου λόγια θά κάνουν τήν Ἐλίζαβεθ νά σταματήσει τίς μάταιες καί βασανιστικές ἀποκατηγορίες. Ὁ καημένος ὁ Γουίλλιαμ! Ἦταν ἡ ἀδυναμία μας, καί ἡμασταν ὅλοι τόσο περηφάνοι γι' αὐτόν!»

Ἀσυγκράτητα δάκρυα ἔτρεχαν ἀπό τά μάτια τοῦ ἀδελφοῦ μου· μιά αἰσθησις θανάτου ἄγωνίας μοῦ διατέρασε τό σῶμα. Πρῶτον φράσω, εἶχα φανταστῇ μόνο τήν ἀπελπισία τοῦ ἐρημωμένου μας σπιτιοῦ· ἡ τωρινή πραγματικότητα μοῦ ἦρθε σάν καινούργια καί ὄχι λιγότερο τρομερή καταστροφή. Προσπάθησα νά ἡρεμήσω τόν Ἐρνεστ· πότενα νά μάθω λεπτομέρειες γιά τόν πατέρα μου καί αὐτήν που ὀνόμαζα ξαδέλφη μου.

«Αὐτή περισσότερο ἀπ' ὅλους», εἶπε ὁ Ἐρνεστ, «χρειάζεται παρηγοριά· θεώρησε τόν ἑαυτό της ὑπαίθυνο γιά τό θάνατο τοῦ ἀδελφοῦ μου καί αὐτό τήν ἔκανε πολύ δυστυχισμένη. Ἀλλά, ἀπό τότε που βρέθηκε ὁ δολοφόνος—»

«Ὁ δολοφόνος βρέθηκε! Θεέ καί Κύριε! ὡς ἔγινε αὐτό, Ποιός τόλμησε νά τόν κυνηγήσει; Εἶναι ἀδύνατον· εἶναι σάν νά προσπαθεῖς νά τρέξεις γρηγορότερα ἀπό τόν ἀνεμο ἢ ν' ἀνέκω- νεις ἕνα βουνίσιο ποτάμι μ' ἕνα ἄχυρο! Κι ἐγώ τόν εἶδα· ἀλλά ἔχθες τό βράδυ ἦταν ἐλεύθερος!»

«Δέν ἔχω τί ἐννοεῖς», ἀπάντησε ὁ ἀδελφός μου ἀπορημένος, «ἀλλά γιά μᾶς ἡ ἀνακάλυψή του ἔρχεται ὡς ἐπιστέγασμα τῆς δυστυχίας μας. Κανέννας δέν τό πίστευε στήν ἀρχή· κι ἀκόμα καί τώρα ἡ Ἐλίζαβεθ δέν πείθεται, ἀγνοώντας ὅλα τ' ἀποδεικτικά στοιχεία. Ἀλήθεια, ποιός θά τό πίστευε πῶς ἡ Τζαστίν Μόρρις, που ἦταν τόσο καλοσυνάτη καί τόσο ἀγαπᾶσε τήν οἰκογένειά μας, θά μπορούσε ἔτσι στά ξαφνικά νά διαπράξει ἕνα τόσο φρικτό, τόσο ἀνοκρουστικό ἔγκλημα;»

«Ἡ Τζαστίν Μόρρις; Τό κακόμοιρο τό κορίτσι! Αὐτή λοιπόν, κατηγορεῖται; Μά εἶναι μεγάλη δίκια· ὅλοι τό καταλαβαίνουν· καί, βέβαια, κανέννας δέν τό πίστευε, ἔτσι δέν εἶναι, Ἐρνεστ;»

«Κανέννας δέν τό πίστευε στήν ἀρχή, ἀλλά ἦρθανε στό φῶς

μερικά στοιχεία που σχεδόν μᾶς ἀνέγκασαν νά τό παραδεχθῶμε· καί ἡ ἴδια της ἡ συμπεριφορά ὑπῆρξε τόσο ἀλλοπρόσωλλη, ἕνα ἀκόμα ἐπιβαρυντικό στοιχείο που, πολύ φοβάμαι, δέν μᾶς ἀφήνει περιθώρια γι' ἀμφιβολίες. Ὅμως, σήμερα εἶναι ἡ δική της, ὁπότε θά τά μάθεις ὅλα».

Καί μοῦ διηγήθηκε πῶς, πρῶτο που ἀνακαλύφθηκε ὁ φόνος τοῦ Γουίλλιαμ, ἡ Τζαστίν ἀρρώστησε καί ἔμεινε στό κρεβάτι ἡμερες. Σ' αὐτό τό διάστημα ἕνας ἀπό τοὺς ὑπηρέτες ἔφυγε νά πῶξαι τό ποῦλο που φοροῦσε ἐκείνη τό βράδυ τοῦ φόνου καί βρήκε στήν τσέπη της τή μινιατούρα τῆς μητέρας, που εἶχε θεωρηθεῖ ὡς τό κίνητρο τοῦ δολοφόνου. Ὁ ὑπηρέτης τήν ἔδειξε ἀμέσως σ' ἕναν ἄλλον, ὁ ὁποῖος, χωρίς νά πει λέξη σέ κανέναν ἀπό τήν οἰκογένεια, κατέφυγε σ' ἕνα δικαστή. Μὲ τίς καταθέσεις αὐτῶν τῶν δύο ἡ Τζαστίν συνελήφθη. Μετά τήν ἀπαγγελία τῆς κατηγορίας, ἡ συμπεριφορά τοῦ κοριττοῦ ἦταν τόσο παρά- ξενη που λές κι ἐπιβεβαίωσε τίς ὑποψίες.

Περὶερν, πράγματι, ἱστορία, ἡ ὁποία ὅμως δέν κλόνισε καθόλου τή δική μου πεποίθησι, γιά αὐτό ἀπάντησα σοβαρά: «Κάνετε ὅλοι λάθος· ἐγώ ἔχω τόν δολοφόνου. Ἡ Τζαστίν, ἡ καημένη ἡ Τζαστίν εἶναι ἀθώα».

Ἐκείνη τῇ στιγμῇ μῆλκε ὁ πατέρας μου. Εἶδα τή δυστυχία βαθιά χαρκαγμένη στήν ὄψη του, καί ὁμοῦς προσπάθησε νά μέ καλωσορίσει χαρούμενος, καί ἀποῦ ἐκπράσασα καί οἱ δύο τῇ θλίψη μας, θά εἴχαμε περάσει σ' ἄλλο θέμα συζητήσεως καί ὄχι στή συμφορά μας, ἐάν ὁ Ἐρνεστ δέν φώναζε. «Μπαμπά, ὁ Βίκτορ λέει πῶς ἔχει τόν δολοφόνου τοῦ καμημένου τοῦ Γουίλλιαμ!»

«Κι ἐμεῖς, δυστυχῶς», ἀπάντησε ὁ πατέρας μου· «γιατί, σ' ὀκλίωμα, θά προτιμοῦσα νά μὴν τό μάθαινα ποτέ, παρὰ νά δῶ πόση διαφορά κι ἀχαριστία ἔκρυβε μέσα της αὐτῇ που τόσο πολύ ἐκτιμοῦσα».

«Καλὲ μου πατέρα, κάνεις λάθος· ἡ Τζαστίν εἶναι ἀθώα».

«Ἄν εἶναι, ὁ Θεός νά μὴν τήν ἀφήσει νά βασανιστεῖ σάν ἔνοχη; Σήμερα θά δικαστεῖ, κι εἰς ὅλα μ' ὅλη μου τήν καρδιά ν' ἀθωωθεί».

Αὐτὰ τὰ λόγια μέ ἡρέμισαν. Ἦμιον ἀνδάντα σίγουρος μέσα

μου πώς ή Τζαστιν, και κάθε άλλο άνθρωπο πλάσμα, δέν ήταν υπεύθυνη γι' αυτό τό φόνο. Έπομένως ήμουνα σίγουρος πώς, οποιαδήποτε στοιχεία και νά παρουσιάζοντουσαν έναντίον της, δέν θα ήταν άρκετά ισχυρά γιά νά καταδικαστεί. Η δική μου ιστορία δέν ήταν κάτι που θα μπορούσε νά λεχθεί δημόσια: την έκπληκτική φρίκη που έκρυβε, ό πολύς κόσμος θα την έκάλυβα-νε σάν δική μου τρέλα. Θα βρισκόταν άλλωστε κανένας άλλος έκτός από έμένα, τόν δημιουργό του, νά πιστέψει — έκτός άν τό διαπιστώνε μέ τό ίδια του τό μάτι — στην ύπαρξη αυτού τοῦ ζωντανού μνημείου αθάνατας και τρομερής άγνοιας που έγώ είχα ξεπρολύσει έλεύθερο στόν κόσμο;

Σέ λίγο ήρθε και ή Έλίζαμπεθ. Ο χρόνος είχε έπιφέρει άλλες πάνω της από τότε που είχα νά την δώ: της είχε χαρίσει μία γοητεία άνώτερη από τό κάλλος της νεότητάς της. Υπήρχε ή ίδια ελκυστική, ή ίδια ζωντάνια, και μαζί μία έκφραστική ευστοχία και πνευματικότητα. Μέ καλωσόρισε μέ πολλή άγάπη. «Ο έρχομός σου, άγαπημέ μου ξεδίδλωσε», είπε, «μέ γεμίζει έλπίδες. Έσύ ίσως θα βρεις τόν τρόπο νά δικαιώσεις την κατημένη την Τζαστιν που είναι άθώα. Άλλοι Ποιός είναι πλέον άσφαλής εάν ως κι εκείνη την καταδικάζουνε γιά φόνο; Έγώ είμαι τόσο σίγουρη γιά την άθωότητά της, όσο είμαι και γιά τη δική μου. Η δυστυχία μας είναι διπλή, γιατί όχι μόνο χάσαμε τό λατρευτό μας άγόρι αλλά και την κατημένη την κοπέλα, που άληθινά την άγαπάω έγώ, θα μάς την πάρει άκόμα χειρότερη μοίρα. Εάν καταδικαστεί, δέν θα μπορέσω νά ξαναvivώσω χαρά στη ζωή μου. Άλλά δέν πρόκειται νά καταδικαστεί, είμαι σίγουρη γι' αυτό: και τότε θα είμαι εύτυχισμένη και πάλι, παρά τόν θάιβό θάνατο τοῦ μικρούλη μου τοῦ Γουίλλιαμ».

«Καλή μου Έλίζαμπεθ, είναι άθώα», της είπα έγώ, «κι αυτό θ' άποδειχθεί: μή φοβάσαι, θα χαρείς μέ την έπιβεβαίωση της άθωότητάς της».

«Πόσο ευγενικός και μεγαλόθυμος είσαι! Όλοι οι άλλοι την θεωρούν ένοχη, κι αυτό έμένα μ' έκανε πολύ δυστυχισμένη, γιατί ήξερα πώς ήταν άθώα: κι όταν έβλεπα όλους άλλους νά

δείχνουν τέτοια προκατάληψη άπελπισήμουνα. Κι άρχισε νά κλάει.

«Άγαπημένη μου άνιψιά», είπε ό πατέρας μου, «σκούπισε τά δάκρυά σου. Αν είναι άθώα, όπως εσύ πιστεύεις, έχει έμπιστοσύνη στη δικαιοσύνη τών νόμων μας, και ξέρε ότι έγώ ό ίδιος θ' άποτρέπω ως και την παρμικρή σκιά προκατάληψης».

έβλεπα πιά έρειπωμένα κάστρα κι εύφορα χωράφια. Τεράστιοι παγετώνες ήσαν πολύ κοντά στο δρόμο· άκουσα τόν ύπόκωφο βρόντο μιας χιονοστιβάδας και είδα τό σύννεφο που άφησε στο πέραςμά της. Τό Λευκό Όρος, τό άπαράμιλλο και μεγαλόπρεπο Λευκό Όρος, ύψωνότανε πάνω από τίς γύρω κορυφές και ό φοβερός θόλος του έσπαζε σ' όλη τήν κοιλάδα.

Ένα ρίγος εύχαρίστησης, που είχα καιρό νά νιώσω, μέ διέτρεχε κάθε τόσο σ' αυτό μου τόν περίπατο. Κάποια στροφή του δρόμου, ή κάτι που έβλεπα κι άγνωστία, μου θύμιζαν τά παλιά, τήν ξέγνοιαστη εύθυμία της παιδικής μου ήλικίας. Οι ίδιοι οι άνεμοι μου νιθιρίζαν νά ήρμήσω και ή μητέρα Φύση μέ πρόσταζε νά πάω πιά νά θρηνώ. Μετά από λίγο όμως ή εύεργετική επίδραση του τοπίου έπαυε νά έπνευρει — και βρέθηκα πάλι άλυσσοδεμένος στη λύπη και παραδομένος στη δυστυχία τών συλλογισμών μου. Και τότε σπηρύνισα τό ζώο μου, προσπαθώντας μ' αυτό τόν τρόπο νά ξεχάσω τόν κόσηο, τούς φόβους μου και πάντα άπ' όλα τόν έαυτό μου — κάποια στιγμή μάλιστα, που ένιωσα άκόμα πιο άπραπτός, ξεπέζενα κι έπεσα στο χορτάρι τοακισμένος από τη γρήκη.

Έαυτάους έφτασα στο χωριό Σαμόνι. Η έξάντληση διαδέχθηκε τη φοβερή κόπωση του σώματος και του μυαλού μου. Έμεινα γιά λίγη ώρα στο παράθυρο παρακολουθώντας τίς άγρές άστρατές που παιγνίδιζαν πάνω από τό Λευκό Όρος και άκούγοντας τό ρόγχο του Άρβ, που συνέχιζε νά κυλάει θορυβώδης πιά χαμηλά. Οι κατευναστικοί αυτοί ήχοι νανούρισαν τίς ύπερβολισήτες αίσθήσεις μου· μόλις άκούμησα τό κεφάλι μου στο μαξιλάρι, μέ πήρε ό ύπνος· τόν ένιωσα νά μέ τυλίγει και μακάρισα τόν δωρητή της λήθης.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ μέρα περιλανήθηκα στην κοιλάδα. Στάθηκα στις πηγές του Άρβρόν που ξεκινούν από έναν παγετώνα ό όποιος κατεβαίνει άργά από τήν κορυφή τών λόφων και κλείνει τήν κοιλάδα. Οι άπότομες πλαγιές μεγαλόπρεπων βουνών μπροστά μου· ό παγωμένος τοίχος του παγετώνα από πάνω μου· λίγα τοακισμένα έλατα έδω κι εκεί και ή κατανυκτική σιγή αυτής της έξοχης αΐθουσας του θρόνου της αυτοκράτειρας Φύσης, παραζόταν μόνο από τό κέλερυσμα τών νερών ή από τήν πτώση κάποιου μεγάλου κομματιού πάγου, από τό βρυχηθμό της χιονοστιβάδας ή από τό ράγισμα — τοῦ συσσωρευμένου πάγου, ό όποιος, μέσω τών σιωπηλών διεργασιών νόμων άμετάβλητων, όσας πάντα έτσι και τώρα, άντηγούσε στο γύρω βουνά καθώς έσπαζε και χωριζόταν σάν παιγνίδι στα χέρια τους. Αυτό τά ύπέροχα και μεγαλόπρεπη τοπία μου έδιναν τή μεγαλύτερη παρηγοριά που ήμουνα σέ θέση νά δαχτώ. Μ' έξύπνωναν πάνω από τη μικρότητα του συναισθήματος και, παρ' όλο που δεν άνάλειψαν τή θλίψη μου, έντούτερις τήν άνάδιναν και τήν κατευνάζαν. Μέχρι ένα βαθμό μάλιστα, μου άποσποδσαν τό μυαλό από τίς σκέψεις που τό βάραιναν έδω κι ένα μήνα. Τή νύχτα έπεσα νά ξεκουραστώ· στον ύπνο μου παραστήθηκαν όλα τά μεγαλειώδη σγλήματα που είχα θαυμάσει τήν ήμέρα. Συναθροίστηκαν γύρω μου· ή άστράλη, χιονισμένη βουνοκορφή, ή λαμπρή απόληξή της, τά δάση μέ τά έλατα, οι κακοτροχάλες γυνές χαράδρες, ό δατός που ύψωνεται στο σύννεφο — όλα αυτά συγκεντρώθηκαν γύρω μου και μέ προστάξαν νά ξεκουραστώ ήρεμος.

Πού είχαγε χάσει όταν στήκωθηκα τό επόμενο πρωί; Όλα αυτά που δινανε δύναμη στην ψυχή μου φύγανε μαζί μέ τόν ύπνο και ή μαύρη μέλαγχολία συνέφαισε κάθε μου σκέψη. Έβρεχε καταπρασιώδως και πυκνή όμίχλη κάλυπτε τίς κορυφές τών βουνών, έτσι δέν μπορούσα νά ξεχωρίσω πιά τά πρόσωπα τών